1. Lydbærere er, selv om de indeholder beskyttede musikværker, varer, som er omfattet af den ved EØF-traktaten fastsatte ordning med frie varebevægelser.

2. Udtrykket »beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret« i EØF-traktatens artikel 36 omfatter også den beskyttelse, som ophavsretten giver, især i det omfang denne udnyttes kommercielt i form af licenser, som kan påvirke salget i forskellige medlemsstater af varer, som indeholder det beskyttede litterære eller kunstneriske værk.

3. Indehaveren af en industriel og kommerciel ejendomsret, der er beskyttet af en medlemsstats lovgivning, kan ikke påberåbe sig denne lovgivning vor at modsætte sig indførslen af en vare, der på lovlig måde er bragt på markedet i en anden medlemsstat af indehaveren selv eller med dennes samtykke. Det samme gælder for ophavsretten, hvis kommercielle udnyttelse rejser samme problemer som udnyttelsen af en anden industriel eller kommerciel ejendomsret. Følgelig kan hverken indehaveren af en ophavsret eller dennes licenshaver, eller et ophavsretsselskab, som handler i indehaverens eller licenshaverens navn, under henvisning til den eneret til udnyttelse, som ophavsretten giver, hindre eller begrænse indførsel af lydbærere, der indeholder beskyttede værker, og som på lovlig måde er bragt på markedet i en anden medlemsstat af indehaveren selv eller med dennes samtykke.

4. Forskelle mellem de nationale lovgivninger, som kan fordreje konkurrencen mellem medlemsstaterne, kan ikke berettige, at en medlemsstat beskytter en privat organisations handlemåde, der er uforenelig med reglerne om frie varebevægelser.

EØF-traktatens artikler 30 og 36 er til hinder for anvendelsen af nationale retsforskrifter, hvorefter et ophavsretsselskab — som er beføjet til at gøre de ophavsrettigheder gældende, som tilhører komponister af musikværker, der i en anden medlemsstat er indspillet på grammofonplader eller andre lydbærere — kan påberåbe sig disse rettigheder for ved forhandling af disse lydbærere på det nationale marked — såfremt de i denne anden medlemsstat er bragt i fri omsætning af indehaverne af ophavsrettighederne eller med disses samtykke — at kræve betaling af en afgift svarende til de licensafgifter, der sædvanligvis opkræves for forhandling på det nationale marked, med fradrag af de lavere licensafgifter, der er betalt i den medlemsstat, hvor varerne er fremstillet.

I de forenede sager 55 og 57/80,

angående de anmodninger, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Bundesgerichtshof er indgivet til Domstolen for i de sager, som verserer for nævnte ret mellem

MUSIK-VERTRIEB MEMBRAN GMBH, Hamburg (sag 55/80),

K-TEL INTERNATIONAL, Frankfurt (sag 57/80),

og

GEMA — GESELLSCHAFT FÜR MUSIKALISCHE AUFFÜHRUNGS- UND MECHANISCHE VERVIELFÄLTIGUNGSRECHTE (ophavsretsselskab), Berlin,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 ff.

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene P. Pescatore, Mackenzie Stuart og T. Koopmans, dommerne A. O'Keeffe, G. Bosco og A. Touffait,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

## DOM

## Sagsfremstilling

Forelæggelseskendelserne, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandling

1. *a) Sag 55/80*

Selskabet Musik-Vertrieb membran GmbH indførte til Forbundsrepublikken Tyskland lydbærere (grammofonplader, kassettebånd) med oprindelse i udlandet, bl.a. i medlemsstater i Det europæiske Fællesskab, hvor disse produkter var i fri omsætning. Lydbærerne indeholder beskyttede musikalske værker. For mangfoldiggørelse og salg af beskyttede musikværker er der udstedt licenser i fabrikationslandet, og der er betalt de herfor gældende afgifter.

GEMA fik ved Landgericht Hamburg dom for, at Musik-Vertrieb membran skulle meddele detaljerede oplysninger om de lydbærere, selskabet havde indført fra udlandet til Tyskland siden 1. april 1973. GEMA støttede sit krav på artikel 97 i loven om ophavsrettigheder (Urheberrechtsgesetz), idet det gjorde gældende, at sagsøgte havde krænket de af GEMA repræsenterede ophavsmænds ret til spredning, og derfor skulle betale en erstatning, som var lig med forskellen mellem den licensafgift, som allerede var betalt i udlandet, og den i Tyskland gældende afgift. Det var for at kunne beregne denne forskel, at GEMA i første omgang alene krævede nævnte oplysninger.

Hanseatisches Oberlandesgericht stadfæstede efter sagsøgtes appel den af underinstansen afsagte dom.

*b) Sag 57/80*

Selskabet K-tel International indførte i 1974 til Forbundsrepublikken Tyskland grammofonplader med oprindelse i Storbritannien, hvorpå der var indspillet beskyttede musikværker. For mangfoldiggørelsen og salget af de beskyttede musikværker var der udstedt en licens i Storbritannien af ophavsretsselskabet »Mechanical Copyright Protection Society Ltd. (MCPS)«, som var indehaver af ophavsrettighederne. Licensen var udstedt til et søsterselskab til K-tel, nemlig K-tel International Ltd. Det engelske selskab havde betalt afgift til MCPS. Afgiften svarede til den sats, som MCPS kræver for grammofonplader, som er bestemt til at forhandles i Storbritannien.

MCPS forsøgte for de grammofonplader, som blev udført til Tyskland, forgæves at opnå betaling i Storbritannien fra K-tel International Ltd. af forskellen mellem den i Storbritannien betalte afgift og den i Tyskland sædvanlige afgift.

GEMA fik ved Landgericht Frankfurt dom for, at K-tel for de i Tyskland indførte plader til GEMA skulle betale forskellen mellem den afgift, K-tel International Ltd. havde betalt til MCPS i Storbritannien, og den i Tyskland sædvanlige afgift. GEMA hvade krævet dette beløb i erstatning i henhold til artikel 97 i den tyske ophavsretslov (Urheberrechtsgesetz), idet det havde gjort gældende, at K-tel havde krænket de af GEMA repræsenterede ophavsmænds ret til spredning.

Efter sagsøgtes appel stadfæstede Oberlandesgericht Frankfurt underrettens dom.

2. I de to sager antog retterne, at retten til salg af grammofonplader i Forbundsrepublikken Tyskland ikke blev udtømt ved, at de var blevet bragt i omsætning i Storbritannien, og at EØF-traktatens bestemmelser vedrørende frie varebevægelser ikke var til hinder for, at forskellen mellem afgifterne blev opkrævet; der var navnlig ikke tale om en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion. I sag 55/80 tog retterne derfor først kravet om oplysninger til følge.

3. De to selskaber Musik-Vertrieb membran GmbH og K-tel International *(herefter benævnt* appellanterne) har indgivet revisionsanke mod disse domme til Bundesgerichtshof.

Ved to kendelser af 19. december 1979 udsatte Bundesgerichtshof sagerne, og anmodede Domstolen om i begge sager

at træffe præjudiciel afgørelse om følgende spørgsmål:

»Er det foreneligt med bestemmelserne om frie varebevægelser (EØF-traktatens art. 30 ff), at et ophavsretsselskab — som er berettiget til at gøre ophavsmændenes rettigheder gældende — udøver den ophavsmanden i medlemsstat A tilkommende eneret til overførelse af hans musikværker til lydbærere, deres mangfoldiggørelse og spredning således, at det for salg af lydbærere i medlemsstat A, som er fremstillet i medlemsstat B og bragt i handelen med et til medlemsstat B begrænset samtykke fra ophavsmanden mod betaling af en — efter antal og endelig salgspris i denne medlemsstat beregnet — licensafgift, forlanger et beløb svarende til den for fremstilling og salg i medlemsstat A sædvanlige licensafgift, dog med fradrag af den for fremstilling og salg i medlemsstat B allerede betalte (lavere) licensafgift?«

Forelæggelseskendelserne blev registreret på Domstolens justitskontor den 13. februar 1980.

Ved kendelse af 2. juli 1980 har Domstolen besluttet at forene sagerne 55/80 og 57/80 med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af appellanterne ved advokatkontoret Deringer, Tessin, Herrmann og Sedemund, Köln, af GEMA, indstævnte, ved advokat ved Bundesgerichtshof Oliver Brändel, af regeringen for kongeriget Belgien, af regeringen for Den italienske Republik og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Götz zur Hausen, Kommissionens juridiske tjeneste.

## II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg

### *1. De gældende ophavsretlige regler*

*Kommissionen* har givet en oversigt over de gældende regler for mangfoldiggørelse og spredning af musikværker, som er indspillet på lydbærere.

Retsreglerne

*Forbundsrepublikken Tyskland*

Ophavsrettighederne for musikværker er reguleret i lov om ophavsrettigheder eller Urheberrechtsgesetz (herefter benævnt UrhRG) af 9. september 1965 (BGBl I, s. 1273 — BGBl III — 440-1). Denne lov indeholder bestemmelser om de rettigheder, der benævnes ophavsmandens udnyttelsesrettigheder. Lovens artikel 15 bestemmer, at ophavsmanden har eneret til at udnytte sit værk i materiel form. Denne ret omfatter den i UrhRG artikel 16 nævnte ret til mangfoldiggørelse. Mangfoldiggørelse dækker ligeledes overførelse af værket til lydbærere, som f.eks. grammofonplader. Udnyttelsesretten omfatter desuden den i UrhRG artikel 17 nævnte ret til spredning, dvs. retten til at udbyde det originale værk eller mangfoldiggjorte eksemplarer heraf til salg eller bringe det i omsætning.

UrhRG artikel 31 bestemmer, at ophavsmanden kan give tredjemænd ret til at udnytte sit værk. Ifølge artikel 32 kan

denne udnyttelsesret bl.a. pålægges en territorial begrænsning. Loven indeholder ingen bestemmelser om, hvilke vederlag der skal betales ved tildeling af udnyttelsesrettigheder.

I UrhRG artikel 17, stk. 2, nævnes princippet om udtømmelse af retten til spredning, hvorefter det er tilladt på ny at sprede produkter, som er bragt i omsætning med tilladelse fra den person, som råder over denne ret for Forbundsrepublikken. Endelig angives i artikel 97 UrhRG de muligheder, som står til ophavsmandens rådighed, når hans ret krænkes. Ophavsmanden kan kræve afhjælpning af den skade, som er tilføjet hans ret, ophør af den ulovlige aktivitet og endvidere, såfremt hans ret er krænket forsætligt eller uagtsomt, skadeserstatning.

En lov, som blev vedtaget samtidig med loven om ophavsrettigheder, regulerer »ophavsretsselskabernes« virksomhed. Loven om beskyttelse af ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder af 9. september 1965 (BGBl I, s. 1294 — BGBl III 440-8) bestemmer, at der kræves en tilladelse for at udøve flere rettigheder i henhold til ophavsrettighedsloven på flere ophavsmænds vegne med henblik på en fælles udnyttelse. Ophavsretsselskabet er i henhold til samme lovs artikel 11 forpligtet til på basis af de rettigheder, som det besidder, på passende betingelser at give enhver, som begærer det, udnyttelsesrettigheder. Udnyttelsesrettighederne tildeles mod vederlag, som er fastsat i tabeller, der udarbejdes og offentliggøres af ophavsretsselskabet.

GEMA er i Tyskland det eneste ophavsretsselskab, som tildeler ret til at udnytte ophavsrettigheder i form af fremstilling og spredning af grammofonplader.

*Storbritannien*

Ophavsrettighederne er reguleret ved Copyright Act 1956, som bl.a. definerer ophavsret som retten til at mangfoldiggøre værket i materiel form og til at sprede det og eventuelt til at bemyndige en tredjemand til at gøre det samme (sections 1 og 2)

Ved section 8 i Copyright Act er der indført en særlig ordning for ophavsretten, hvad angår indspilning af musikværker, idet der hertil kræves en lovbestemt licens. Den ophavsret, som skaberen af et musikværk besidder, krænkes ikke ved fremstilling af en lydbærer, når følgende betingelser er opfyldt: værket skal allerede af ophavsmanden eller med hans tilladelse have været indspillet på lydbærere med henblik på salg; fabrikanten skal meddele ophavsmanden, at han agter at mangfoldiggøre hans værk med henblik på salg og betale ham en licensafgift på 6,25 % af lydbærerens normale endelige salgspris eller den minimale afgift, som også er fastsat ved loven.

Loven giver altså, såfremt visse betingelser overholdes, enhver mulighed for at udnytte kunstværker. Denne ordning medfører i praksis, at licensafgiften for fremstilling og spredning af grammofonplader altid fastsættes til 6,25 % af den endelige salgspris; ingen licenstager er indstillet på at aftale en højere afgift med ophavsmanden, idet licenstageren jo blot kan vente, indtil grammofonpladen er blevet fremstillet af en anden, og dernæst mod betaling af den i loven fastsatte afgift kan mangfoldiggøre det beskyttede værk.

Section 36 indeholder bestemmelser om overdragelse af ophavsretten (må ikke forveksles med udstedelse af en licens).

Ifølge stk. 2 i denne section kan overdragelsen begrænses til visse lande. Der findes ingen bestemmelser om territorial begrænsning inden for et land.

Ophavsretsselskabernes kontraktsforhold

Alle de ophavsretsselskaber i Fællesskabet, som på ophavsmændenes vegne udøver rettighederne til mekanisk at mangfoldiggøre musikværker og forhandle dem, er medlemmer af »Bureau international des sociétés gérant les droits d'enregistrement et de reproduction mécanique«. Denne sammenslutning blev oprettet i 1929 under navnet »Bureau International de l'Edition Mécanique« (BIEM). Der er mellem BIEM og sammenslutningen af grammofonpladefabrikanter, »International Federation of the Phonographic Industry« (IFPI) indgået en aftale, som kaldes »Standard agreement«. Alle ophavsretsselskaber henviser til denne model, når de med grammofonpladefabrikanterne indgår kontrakter om udnyttelse.

De licenskontrakter, som indgås med grammofonpladefabrikanterne, bygger med hensyn til det licensafgiftsbeløb, som fabrikanten betaler, på *princippet om bestemmelseslandet.* Ved udarbejdelsen af beregningsgrundlaget for vederlaget sondres der mellem salg af grammofonplader på nationalt territorium og salg af grammofonplader i udlandet. For udførsler mellem europæiske lande er beregningsgrundlaget den salgspris, der anvendes i bestemmelseslandet (artikel V, stk. 7 i BIEM's standardkontrakt). Vederlaget for det kontinentale Europa er for hver plade 8 % af denne salgspris, idet vederlaget dog ikke kan være mindre end et vist minimumsbeløb.

De forskellige ophavsretsselskaber er indbyrdes bundet af kontrakter vedrørende gensidig beskyttelse af de rettigheder, som de udøver. Indgåelsen af disse kontrakter er reguleret i BIEM's vedtægter. BIEM har bl.a. til opgave at udarbejde teksten til kontrakter, som har til formål at sikre, at et ophavsretsselskab på området for sin virksomhed også kan varetage beskyttelsen af rettigheder, som et andet ophavsretsselskab råder over.

*2. Bundesgerichtshof's spørgsmål*

*Appellanterne* har bemærket, at selv hvis det *hypotetisk* må antages, at GEMA i henhold til tysk ret har mulighed for at forbyde indførsel af lydbærere eller for at gøre deres indførsel betinget af betaling af en supplerende afgift, er en sådan fortolkning af den tyske ophavsretslovgivning og GEMA's udøvelse af disse rettigheder i strid med de trinhøjere fællesskabsretlige regler, især med traktatens artikler 30 og 36.

Det er næppe længere bestridt, at det princip, der fandt udtryk i sag 78/70, *Deutsche Grammophon* mod *Metro* (dom af 8. juni 1971, Sml. s. 125) også gælder for ophavsrettigheder. Dette princip lyder således:

»Det er i strid med reglerne om de frie varebevægelser inden for fællesmarkedet, såfremt en producent af lydbærere, der ifølge en medlemsstats lovgivning har eneret til at bringe de beskyttede genstande i omsætning, udnytter denne eneret til at forbyde salg i nævnte stat af produkter, der har været afsat i en anden medlemsstat af ham selv eller med hans samtykke, alene med den begrundelse, at varerne ikke er blevet bragt i omsætning på den førstnævnte medlemsstats område.«

Denne retspraksis blev underbygget ved dommene af 31. oktober 1974, sag 15/74, *Centrafarm I* mod *Sterling Drug* (Sml. 1974, s. 1147) og sag 16/74,

*Centrafarm II* mod *Winthrop* (Sml. 1974, s. 1183).

Dette synspunkt bestrides ikke af GEMA; dette selskab har i øvrigt ikke udtrykkeligt gjort sin ret til at forbyde omsætning af de pågældende lydbærere gældende. GEMA mener imidlertid, at det af Domstolen udformede princip ikke kan finde anvendelse på et krav på betaling af forskellen mellem den (lavere) licensafgift, der opkræves i England, og den tilsvarende, højere licensafgift, der skal betales i Forbundsrepublikken Tyskland; ifølge GEMA drejer det sig om at skabe lige konkurrencebetingelser for importørerne af lydbærere og de virksomheder, som fremstiller disse lydbærere på det nationale territorium.

Heroverfor har appellanterne henvist til Domstolens praksis og gjort gældende, at det i det foreliggende tilfælde er uden betydning, om de behandles på samme måde som fabrikanterne af lydbærere på det nationale territorium, som er forpligtet til i alt at betale ens afgift (sag 8/74, *Dassonville,* dom af 11. juli 1974, Sml. 1974, s. 837; sag 41/76, *Donckerwolcke,* dom af 15. december 1976, Sml. 1976, s. 1921; sag 13/77, *Inno* mod *ATAB,* dom af 16. november 1977, Sml. 1977, s. 2115; sag 120/78, *Rewe,* dom af 20. februar 1979, Sml. 1979, s. 649). Det afgørende er derimod ifølge appellanterne den virkning, som en sådan foranstaltning har på den mellemstatslige handel.

I det foreliggende tilfælde er kravet om en supplerende afgift uden tvivl en hindring for indførslen af de pågældende lydbærere. Disse lydbærere mister således den omkostningsmæssige fordel, der beror på de bestående markedsforhold i en anden medlemsstat. Herved bliver en udligning af de bestående prisforskelle på de nationale markeder umuliggjort, hvilket er ensbetydende med, at opdelingen af de nævnte nationale markeder fremmes.

Appellanterne har tilføjet, at der ikke af den tyske lovgivning kan udledes en ret til betaling af forskellen, hvis denne lovgivning fortolkes i overensstemmelse med fællesskabsretten. Når GEMA ikke kan *forbyde* indførsel af de pågældende lydbærere, fremgår det, at spredningen af disse i Forbundsrepublikken Tyskland er lovlig. En ret til betaling af skadeserstatning er imidlertid ikke anerkendt i artikel 97 i den tyske lov om ophavsret, medmindre der ulovligt er tilføjet ophavsmanden skade, hvilket ville være tilfældet her, såfremt spredningen af lydbærerne i Tyskland var ulovlig.

Appellanterne har anført, at GEMA har påberåbt sig Kommissionens beslutning af 2. juni 1971 (JO L 134, 1971, s. 15), hvorved Kommissionen vedrørende GEMA fastslog, at denne beslutning ikke forhindrede selskabet i — i givet fald — at afkræve importører forskellen mellem den lavere licensafgift i oprindelseslandet og den højere licensafgift, der sædvanligvis anvendes i Forbundsrepublikken Tyskland. Denne beslutning blev imidlertid udstedt inden for rammerne af en procedure indledt i henhold til forordning nr. 17, og var følgelig støttet på EØF-traktatens artikler 85 og 86.

Efter appellanternes mening er opkrævning af en yderligere licensafgift ikke berettiget, når henses til traktatens artikel 36. Et sådant krav hører afgjort ikke til de særlige forhold, som omfattes af beskyttelsesretten, men hører tværtimod sammen med udøvelsen af denne ret. Dette fremgår af Domstolens dom af 18. marts 1980 i sag 62/79, *Coditel* mod *Ciné Vog* (endnu ikke offentliggjort).

Det er følgelig også uden betydning, om den højere afgift, som gælder i en

medlemsstat (i dette tilfælde Forbundsrepublikken Tyskland), beror på en højere afgiftssats eller på den omstændighed, at de detailhandelspriser, der anvendes som beregningsgrundlag, er højere end f.eks. i England. Såfremt afgiftssatserne er forskellige, er et krav om efterbetaling på tidspunktet for indførslen i alle tilfælde i strid med EØF-traktatens artikel 30. Såfremt afgiftsforskellen beløbsmæssigt hviler på forskelle i beregningsgrundlagene — detailhandelspriserne — medfører aftalen mellem GEMA og det engelske MCPS, hvorefter de respektivt gældende licensafgifter kun gælder for værkernes omsætning i det område, som omfattes af de pågældende ophavsretsselskaber, en opdeling af de nationale markeder.

*GEMA,* indstævnte, har understreget, at selskabet ikke forsøger at hindre indførsel af de pågældende lydbærere. Selskabets formål er simpelt hen, at der i tilfælde af udnyttelse af et musikværk i Forbundsrepublikken Tyskland skal betales de samme afgifter til ophavsmanden, hvad enten lydbæreren er fremstillet i udlandet eller med ophavsmandens tilladelse fremstillet og derefter bragt i omsætning i Tyskland.

Kravet om en efterbetaling, som svarer til afgiftsforskellen, er foreneligt med principperne i traktatens artikler 30 ff. Opfyldelsen af et sådant krav — eller *så meget desto mindre* af kravet om oplysninger som forberedende foranstaltning — kan ikke forhindre de frie varebevægelser.

Til støtte for sin opfattelse har GEMA først redegjort for betingelserne for udnyttelse af musikværker, som er beskyttet af ophavsretten. Trods en ensartet afgiftssats er de beløb, som betales, meget forskellige fra den ene medlemsstat til den anden på grund af betydelige forskelle mellem priserne på grammofonplader. I Storbritannien er salgspriserne for lydbærere på grund af prislovgivningen lavere end i Forbundsrepublikken Tyskland; dette påvirker følgelig afgifterne i de to lande. Afgiften beregnes på grundlag af de gældende licenssatser i fremstillingslandet. Hvis ansøgeren imidlertid ønsker at eksportere til udlandet, er ophavsretsselskabet forpligtet til at udstede en handelslicens efter de gældende tariffer i bestemmelseslandet. Denne ordning er blevet omgået af appellanterne.

GEMA har gjort gældende, at det er urimeligt ikke at lade ophavsmanden få del i den sandsynlige merværdi, der vil følge af en sådan transaktion, idet et rimeligt vederlag for den intellektuelle indsats, som det beskyttede værk udgør, må være afhængigt af den pris, som forbrugeren vil betale ved køb af et eksemplar. Hvis det beløb, der kan opnås ved et salg i Forbundsrepublikken følgelig er *højere* end det, som blev forudsat, da afgiften blev betalt — idet denne beregnes på grundlag af salg i Storbritannien — kræver *lighedsprincippet* i sig selv, at afgiften må tilpasses de fortjenester, som reelt vil kunne opnås.

Princippet om de frie varebevægelser kan imidlertid ikke bevirke, at ophavsmandens ret til et rimeligt vederlag for sin intellektuelle ydelse formindskes til fordel for dem, som ved udnyttelsen af beskyttede værker udnytter de bestående forskelle mellem de nationale prisstrukturer til at opnå særlige fordele. Selve

formålet med ophavsretten er nemlig, at ophavsmanden skal høste frugterne af sin intellektuelle indsats, og at han skal bevare denne fordel.

Hvis man frakendte ophavsmændene ret til betaling af afgiftsforskellen, ville det medføre en hindring for salg af værker, som er beskyttede af ophavsretten. Ophavsmændene ville herefter være tvunget til kun at bevilge ret til mangfoldiggørelse og spredning i den medlemsstat, hvor der gælder den højeste afgift.

At GEMA har ret til at kræve godtgørelse, og at kravet er foreneligt med traktatens artikel 30 ff, følger endelig af, at GEMA i den faktiske situation har handlet på en måde, som Kommissionen har sanktioneret. Den praktiske fremgangsmåde ved opkrævningen af afgifterne er nemlig baseret på Kommissionens beslutning af 2. juni 1971 (citeret ovenfor). GEMA har kunnet handle i tillid til denne beslutnings indhold.

Endelig har GEMA rejst spørgsmålet, om udstedelse af en licens i en medlemsstat i tilfælde af en territorialt begrænset licens automatisk medfører, at ophavsmandens ret udtømmes i de øvrige medlemsstater. Selv om dette besvares bekræftende, finder selskabet ikke, at ophavsmanden, selv om han herved udtømmer sin ret til beskyttelse i hele fællesmarkedet, også mister muligheden for at kræve en afgift, som svarer til den i spredningslandet opkrævede afgift. Selskabet har imidlertid hævdet, at en så radikal udtømmende virkning for ophavsrettens vedkommende ikke kan anerkendes, idet ophavsmandens mulighed for at tildele en udnyttelsesret, som er begrænset i tid, rum eller indhold, hører til ophavsrettens kerne.

Dette synspunkt støttes af dommen af 18. marts 1980 i sag 62/79, *Coditel* mod *Ciné Vog* (endnu ikke offentliggjort), hvor det bl.a. hedder: »... traktatens regler ... [er] principielt ikke til hinder for de geografiske grænser, som parterne efter overdragelseskontrakter er blevet enige om for at beskytte ophavsmanden og hans retssuccessorer i denne henseende«.

*Regeringen for Den italienske Republik* har anført, at GEMA har anlagt sag mod to juridiske personer, som er tredjemænd i forhold til licenskontrakterne.

Den har givet en oversigt over de italienske retsregler vedrørende ophavsretten, hvoraf det fremgår, at ophavsmanden har eneret til på statens område at indføre reproduktioner, som er produceret i udlandet, med henblik på at bringe dem i omsætning.

Denne tvist vedrører ikke et forbud mod at indføre varerne, men udelukkende et krav på supplerende afgifter. Det er følgelig tvivlsomt, om traktatens artikler 30 ff og Domstolens praksis vedrørende disse kan anvendes på den foreliggende tvist.

Fællesmarkedets opsplitning i flere nationale markeder som følge af territoriale grænser for ejendomsretten til åndsværker kan ikke anses for et »middel til vilkårlig forskelsbehandling« eller for en »skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne« (EØF-traktatens artikel 36). Dette forhold er blot en følge af den særlige måde, hvorpå ophavsretsordningerne på nuværende tidspunkt er organiseret.

Som konklusion har den italienske regering foreslået, at det stillede spørgsmål besvares bekræftende.

*Regeringen for kongeriget Belgien* har forklaret, at ophavsmandens vederlag er afhængigt af lydbærernes salgspris. Følgelig afhænger ophavsmandens vederlag af priserne på lydbærere i de forskellige medlemsstater. Såfremt ophavsmanden i tilfælde af indførsel i et land, hvor priserne er højere, berøves muligheden for at kræve en supplerende godtgørelse i forhold til den lavere godtgørelse, som allerede er opkrævet i oprindelseslandet, vil dette skade ophavsretten.

Den belgiske regering har tilføjet, at de lydbærere, som der er tale om i sag 57/80, er indført fra Det forenede Kongerige, hvor ophavsmandens godtgørelse beregnes efter en lovbestemt tarif (Copyright Act, artikel 8). Hvis ophavsmanden følgelig ikke kunne kræve en supplerende godtgørelse i de andre fællesskabslande på grundlag af den i disse lande normalt frit aftalte tarif, ville dette forhold være ensbetydende med, at Det forenede Kongerige's lovbestemte tarif ville gælde i hele Fællesskabet, hvilket ville være i strid med Bernkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Bruxelles-udgaven af 1948), artikel 13, stk. 2, som alle medlemsstaterne er deltagere i.

Den belgiske regering har konkluderet, at det stillede spørgsmål bør besvares bekræftende.

*Kommissionen* har hævdet, at en anerkendelse af en ret til betaling af forskellen mellem den i Tyskland almindelige licensafgift og den licensafgift, der allerede er betalt i fremstillingslandet, vil være en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.

Den af GEMA påberåbte ret er en direkte følge af den ret til at forhindre spredning af mangfoldiggjorte eksemplarer af værket, som der gøres krav på i kraft af ophavsretten. Der er i virkeligheden tale om et erstatningssøgsmal. Der er ikke i det foreliggende tilfælde tale om et krav på vederlag i henhold til den licenskontrakt, som er indgået med fabrikanten af lydbærerne.

Såfremt importøren skulle være pligtig at erstatte det lidte tab, ville dette imidlertid have lige så alvorlige følger for de frie varebevægelser som et forbud mod salg. Importøren ville være afskåret fra frit og uden hindringer til en medlemsstat at indføre varer købt i en anden medlemsstat, hvor de er i fri omsætning.

I øvrigt kan undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 36, 1. punktum, ikke finde anvendelse i dette tilfælde.

Selv om ophavsretten ikke direkte kan sidestilles med industriel og kommerciel ejendomsret, kan den dog ved analogi henføres under artikel 36's anvendelsesområde, i hvert fald når det værk, som omfattes af ophavsrettighederne, er materialiseret i et produkt, som er genstand for handelstransaktioner, og som følgelig falder ind under bestemmelserne om frie varebevægelser.

I øvrigt har Domstolen fastslået det princip, at indehaveren af en industriel og kommerciel ejendomsret, som er beskyttet ved en medlemsstats lovgivning, ikke med henvisning til denne lovgivning kan modsætte sig indførsel af et produkt, som lovligt er blevet afsat på en anden medlemsstats marked af rettighedsindehaveren selv eller med hans samtykke.

Kommissionen mener, at dette princip også må finde anvendelse for ophavsrettens vedkommende i det omfang, ophavsmanden udøver sin ret, når han udnytter sit værk ved at fremstille og sprede mangfoldiggjorte eksemplarer heraf. I sådanne tilfælde bør ophavsmanden ikke behandles anderledes end en opfinder, som på samme måde udnytter sit patent.

Kommissionen har ydermere anført, at søgsmål til konstatering af krænkelse af rettigheder ikke i det foreliggende tilfælde kan støttes på artikel 36. Anlæg af en sådan sag rettet mod mangfoldiggjorte eksemplarer, som *lovligt er bragt i omsætning,* hører ikke mere til ophavsrettens »genstand« end et forbud mod fortsat at forhandle disse produkter.

Kommissionenen har anført, at en dom afsagt af Cour d'appel de Bruxelles fører til det samme resultat, som Kommissionen finder korrekt i denne sag (dom af 26. oktober 1976, *SABAM* mod *Time,* Journal des Tribunaux 1979, s. 407).

Oberlandesgericht's dom indeholder foruden begrundelsen vedrørende ophavsretten den betragtning, at udligningen af forskellen mellem licensafgifterne i alle tilfælde er berettiget ved, at den gør det muligt at udligne forskellen i konkurrencevilkårene på de forskellige nationale markeder. Ved at henholde sig til denne argumentation har ovennævnte retsinstans overset fællesmarkedets grundlæggende princip. Der består uden tvivl inden for fællesmarkedet forskellige betingelser for produktion og forhandling af varer, men Fællesskabet har netop sat sig til opgave at fjerne disse forskelle ved at sørge for, at produktion og afsætning af varer, især takket været de frie varebevægelser, alene styres af økonomiske faktorer, og ikke reguleres kunstigt af regeringsforanstaltninger af den i artikel 30 nævnte karakter eller ved handlinger fra private erhvervsdrivende, som har karakter af konkurrencebegrænsninger. Forskellige markedsforhold er det sidste argument, som kan anføres til støtte for foranstaltninger, som har en hæmmende virkning på samhandelen.

Kommissionens beslutning vedrørende GEMA af 2. juni 1971 (nævnt ovenfor) blev udstedt i henhold til traktatens artikel 86. Kommissionen lod udtrykkeligt spørgsmålet om udtømmelsen af ophavsmandens ret i en anden medlemsstat stå åbent. Denne beslutning kan af retlige grunde i øvrigt ikke ændre gyldigheden af traktatens artikler 30 ff.

Som konklusion har Kommissionen foreslået Domstolen at besvare det stillede spørgsmål således:

»Det er i strid med bestemmelserne om frie varebevægelser i fællesmarkedet, at et ophavsretsselskab i en medlemsstat bliver berettiget til at påberåbe sig krænkelse af ophavsretten over for enhver, som i medlemsstaten forhandler produkter, som er bragt i omsætning i en anden medlemsstat af ophavsmanden eller med dennes samtykke.«

## III — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 8. oktober 1980 har kassationsappellanterne ved advokat Arved Deringer, GEMA ved advokat Oliver Brändel, regeringen for Den

franske Republik ved Henri Marty-Gauquie og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Götz zur Hausen afgivet mundtlige indlæg.

*Den franske regering* har bemærket, at der må sondres mellem rettighederne for ophavsmænd til åndsværker og rettighederne for fabrikanter af lydbærere. Fabrikanterne har en ret, som er begrænset til virksomhed i form af forhandling, og som følgelig er en ret, der kan sidestilles med industriel og kommerciel ejendomsret. Ophavsmanden råder derimod over en droit moral, som kan føre til, at han uafhængigt af noget økonomisk formål afslår at lade sit værk eksportere til et givet område eller eventuelt stiller et vist antal betingelser afhængigt af kriterier, som er særegne for ham.

Den franske regering har endvidere bemærket, at Bernerkonventionen i artikel 13, stk. 1, bestemmer, at deltagerne i konventionen ved forbehold i forhold til denne i deres retsorden kan indføre en lovbestemt maksimalbegrænset licensordning, mens de fleste af deltagerne i konventionen har en ordning med kontraktlige licensafgifter.

F.eks. har Det forenede Kongerige indført en lovbestemt licensafgiftordning. Men artikel 13 i Bernerkonventionen bestemmer også, at »... virkningen af alle sådanne forbehold og vilkår skal være strengt begrænset til det land, som har opstillet dem«.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. november 1980.

## Præmisser

1 Ved to kendelser af 19. december 1979, indgået til Domstolen den 13. februar 1980, har Bundesgerichtshof i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et i begge tilfælde enslydende præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikler 30 ff.

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under to retssager mellem GEMA, et tysk selskab der varetager ophavsrettigheder, og to virksomheder, som til Forbundsrepublikken Tyskland har importeret lydbærere, på hvilke der var indspillet beskyttede musikværker. I sag 55/80 drejede det sig om grammofonplader og kassettebånd hidrørende fra forskellige lande, herunder Fællesskabets medlemsstater; sag 57/80 vedrørte indførslen af et parti på 100 000 grammofonplader fra Det forenede Kongerige. Det står fast, at de lydbærere, der hidrørte fra andre medlemsstater, var fremstillet og blev forhandlet i

disse medlemsstater med samtykke fra indehaveren af ophavsretten til de pågældende musikværker, men at de nødvendige licenser kun var blevet indrømmet og de tilsvarende afgifter kun beregnet på grundlag af salget i fremstillingslandet.

3 GEMA har gjort gældende, at indførslen af disse lydbærere til tysk område er en krænkelse af de ophavsrettigheder, som selskabet varetager for indehaverne af disse rettigheder. GEMA mener sig derfor berettiget til at kræve betaling af licensafgifter for forhandling på tysk område, med fradrag af de lavere licensafgifter, der allerede er erlagt for salget i den medlemsstat, hvori varerne er fremstillet.

4 Bundesgerichtshof fastslog, at den omstændighed, at de pågældende ophavsmænd havde givet samtykke til reproduktion af deres musikværker i en anden af Fællesskabets medlemsstater med henblik på at bringe dem i omsætning på denne medlemsstats område mod betaling af en licensafgift — beregnet på grundlag af antallet af solgte eksemplarer og den endelige salgspris i denne medlemsstat — ikke efter tysk ret forhindrede dem i i medfør af den eneret til udnyttelse, som de har på det tyske marked, ved salg af lydbærerne på dette marked at kræve de licensafgifter, der sædvanligvis opkræves på dette marked, beregnet efter antallet af solgte eksemplarer og den endelige salgspris på hjemmemarkedet med fradrag af de licensafgifter, der allerede er erlagt for salget i den medlemsstat, hvori varerne er fremstillet.

5 Den nationale ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt en sådan udøvelse af ophavsretten er forenelig med traktatens bestemmelser om frie varebevægelser. Den har forelagt Domstolen sagen for at få afklaret dette spørgsmål.

6 Det fremgår af sagen, at GEMA i de to retssager, som verserer for de tyske retter, har påberåbt sig § 97 i den tyske ophavsretslov (Urheberrechtsgesetz), som opregner de forskellige retsmidler, der står til ophavsmandens rådighed, når hans ret krænkes, og som omfatter afhjælpning af den tilføjede skade, ophør af den skete krænkelse og erstatning for den påførte skade.

7 Under disse omstændigheder går det af den nationale ret stillede spørgsmål ud på, om traktatens artikler 30 og 36 skal fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af nationale retsforskrifter, hvorefter et ophavsretsselskab — som er beføjet til at gøre de ophavsrettigheder gældende, som

tilhører komponister af musikværker, der i en anden medlemsstat er indspillet på grammofonplader eller andre lydbærere — kan påberåbe sig disse rettigheder for ved forhandling af disse lydbærere på det nationale marked — såfremt de i fabrikationsmedlemsstaten er bragt i omsætning af indehaverne af disse rettigheder eller med disses samtykke — at kræve betaling af en afgift svarende til de licensafgifter, der sædvanligvis opkræves for forhandling på det nationale marked, med fradrag af de lavere licensafgifter, der er betalt i den medlemsstat, hvor varerne er fremstillet, alene for salget på denne medlemsstats marked.

8 Det må først fremhæves, at lydbærerne, selv om de indeholder beskyttede musikværker, er varer, som er omfattet af den ved traktaten fastsatte ordning med frie varebevægelser. Heraf følger, at en national lovgivning, hvis anvendelse medfører, at handelen med lydbærere mellem medlemsstaterne forhindres, skal anses for en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, jf. traktatens artikel 30. Dette er tilfældet, når et ophavsretsselskab ifølge en sådan lovgivning kan modsætte sig salg af lydbærere hidrørende fra en anden medlemsstat på grundlag af den eneret til udnyttelse, som det udøver for ophavsrettens indehaver.

9 Ifølge traktatens artikel 36 er bestemmelserne i artiklerne 30-34 ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, som er begrundet i hensynet til beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret. Dette sidste udtryk omfatter også den beskyttelse, som ophavsretten giver, især i det omfang denne udnyttes kommercielt i form af licenser, som kan påvirke salget i forskellige medlemsstater af varer, som indeholder det beskyttede litterære eller kunstneriske værk.

10 Det fremgår af Domstolens faste praksis, senest dommen af 22. juni 1976 *(Terrapin Overseas Ltd.*, sag 119/75, Sml. 1976, s. 1039), at indehaveren af en industriel og kommerciel ejendomsret, der er beskyttet af en medlemsstats lovgivning, ikke kan påberåbe sig denne lovgivning for at modsætte sig indførslen af en vare, der på lovlig måde er bragt på markedet i en anden medlemsstat af indehaveren selv eller med dennes samtykke.

11 Under retsforhandlingerne for Domstolen har den franske regering hævdet, at denne praksis ikke kan gælde for ophavsretten, da den bl.a. omfatter ophavsmandens ret til at hævde paterniteten til sit værk og til at modsætte sig enhver forvanskning, beskæring eller anden ændring af dette, eller enhver anden brug af værket, som vil kunne skade hans ære eller anseelse. Da ophavsretten således giver en udvidet beskyttelse, kan den ikke sammenlignes med andre former for industriel og kommerciel ejendomsret som f.eks. patentet eller varemærket.

12 Det er korrekt, at ophavsretten indebærer moralske rettigheder (droit moral) af den art, som den franske regering har henvist til. Den omfatter imidlertid også andre rettigheder, bl.a. retten til kommercielt at udnytte værkets udbredelse, især i form af licenser, som indrømmes mod betaling af afgifter. Det er dette sidstnævnte økonomiske element i ophavsretten, som er genstand for det af den nationale ret forelagte spørgsmål, og der er ingen grund til i denne henseende ved anvendelsen af traktatens artikel 36 at sondre mellem ophavsretten og andre former for industriel og kommerciel ejendomsret.

13 Den kommercielle udnyttelse af ophavsretten er en indtægtskilde for sin indehaver, men er ligeledes en form for kontrol med salget for indehaveren, de ophavsretsselskaber, som handler i dennes navn, og licenshaverne. Ud fra dette synspunkt rejser den kommercielle udnyttelse af ophavsretten samme problemer som udnyttelsen af en anden industriel eller kommerciel ejendomsret.

14 Den opfattelse, som er fremført for Domstolen af den belgiske og den italienske regering, og hvorefter territorialitetsprincippet i lovgivningen om ophavsrettigheder i mangel af harmonisering på dette område altid har forrang for princippet om frie varebevægelser inden for fællesmarkedet, kan ikke anerkendes. Traktatens hovedformål, som er at sammensmelte de nationale markeder til et enhedsmarked, vil ikke kunne nås, såfremt private på grundlag af de forskellige retssystemer i medlemsstaterne havde mulighed for at opdele markedet og indføre skjulte begrænsninger i handelen mellem medlemsstaterne.

15 Det følger af ovenstående betragtninger, at hverken indehaveren af en ophavsret eller dennes licenshaver, eller et ophavsretselskab, som handler i indehaverens eller licenshaverens navn, under henvisning til den eneret til udnyttelse, som ophavsretten giver, kan hindre eller begrænse indførsel af lydbærere, der på lovlig måde er bragt på markedet i en anden medlemsstat af indehaveren selv eller med dennes samtykke.

16 GEMA har anført, at en sådan fortolkning af traktatens artikler 30 og 36 ikke er tilstrækkelig til at løse det problem, som den nationale ret skal afgøre, eftersom dets påstand ved de tyske retter ikke tilsigter forbud mod eller begrænsning af forhandlingen af de omtvistede grammofonplader og kassettebånd på det tyske område, men at der betales samme afgifter for ethvert salg af disse lydbærere på det tyske marked. Indehaveren af ophavsretten til et indspillet musikværk har en legitim interesse i at drage fordel af frugten af sin intellektuelle eller kunstneriske indsats, uanset i hvilken grad hans værk er blevet solgt; han kan derfor ikke miste muligheden for at kræve afgifter svarende til dem, der er opkrævet i det land, hvor værket sælges.

17 Indledningsvis bemærkes, at det spørgsmål, som den nationale ret har forelagt, vedrører de retlige følger af en krænkelse af ophavsretten. Da GEMA i henhold til den gældende nationale lovgivning har krævet erstatning for det tab, som er forårsaget ved denne krænkelse, er det irrelevant, om det beløb, som selskabet ønsker tilkendt, er beregnet på grundlag af forskellen mellem satsen for de afgifter, der skal betales for salg på det nationale marked, og satsen for de afgifter, der skal betales i fabrikationslandet, eller på en hvilken som helst anden måde. Selskabets krav er under alle omstændigheder baseret på den eneret til udnyttelse, som giver indehaveren af ophavsretten ret til at forbyde eller begrænse den frie bevægelighed for varer, som indeholder det beskyttede musikværk.

18 Det bemærkes endvidere, at ingen bestemmelse i en national lovgivning kan berettige en virksomhed, som varetager ophavsrettigheder, og som har et faktisk monopol på denne forvaltning på en medlemsstats område, til at opkræve en afgift for varer importeret fra en anden medlemsstat, hvor de er bragt i omsætning af ophavsrettens indehaver eller med dennes samtykke, og

således foretage en opdeling af fællesmarkedet. En sådan praksis ville være ensbetydende med, at en privat virksomhed ville kunne indføre en importbelastning for lydbærere, som allerede befinder sig i fri omsætning i fællesmarkedet, på grund af disses overskridelse af en grænse; den ville således være en anerkendelse af en isolering af de nationale markeder, som traktaten tilsigter at fjerne.

19 Det følger af disse betragtninger, at dette argument fra GEMA må forkastes som uforeneligt med fællesmarkedets funktion og med traktatens formål.

20 GEMA og den belgiske regering har for Domstolen påpeget, at en ordning med fri bevægelighed for lydbærere under alle omstændigheder ikke vil kunne tillades, for så vidt angår lydbærere fremstillet i Det forenede Kongerige, fordi bestemmelserne i section 8 i den britiske ophavsretlov (Copyright Act) bevirker, at der indføres en lovbestemt licens mod betaling af en nedsat afgift, og fordi udvidelsen af en sådan lovbestemt licens til andre lande ville være i strid med bestemmelserne i Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker.

21 Denne section 8 bestemmer i det væsentlige, at den ophavsret, som komponisten til et musikværk besidder, ikke krænkes ved fremstilling af en lydbærer, hvorpå dette værk er indspillet, når dette allerede er blevet indspillet på lydbærere i Det forenede Kongerige med henblik på at blive bragt i omsætning af ophavsmanden selv eller med hans samtykke, og når fabrikanten desuden har meddelt indehaveren af ophavsretten, at han agter at indspille værket med henblik på salg, og har betalt ham en licensafgift på 6,25 % af lydbærerens endelige salgspris.

22 Det fremgår af sagen, at denne ordning i praksis har den virkning, at licensafgiften for enhver fremstilling af lydbærere fastsættes til 6,25 % af den endelige salgspris, idet ingen licenstager er rede til at aftale en højere sats. Da satsen på 6,25 % således nødvendigvis bliver den faktiske sats, til hvilken de kontraktmæssige licenser aftales, har den britiske lovgivning til følge, at der lægges et loft for ophavsrettens indehavers vederlag.

23 Hvis et ophavsretsselskab, som udøver eneretten til udnyttelse i en ophavsmands navn, kræver forskellen mellem den betalte sats på 6,25 % og den sats, som gælder på selskabets indre marked, forsøger selskabet således i virkeligheden at neutralisere de prisforskelle, som følger af forholdene i Det forenede Kongerige, og således at eliminere den økonomiske fordel, som for importørerne af lydbærere følger af oprettelsen af fællesmarkedet.

24 Som Domstolen allerede har fastslået i en anden sammenhæng ved dom af 31. oktober 1974 (*Centrafarm og De Peijper* mod *Sterling Drug*, sag 15/74, Sml., s. 1147), kan forskelle mellem de nationale lovgivninger, som kan fordreje konkurrencen mellem medlemsstaterne, ikke berettige, at en medlemsstat beskytter en privat organisations handlemåde, der er uforenelig med reglerne om frie varebevægelser.

25 Det bemærkes endvidere, at inden for rammerne af et fællesmarked, der er karakteriseret af frie varebevægelser og fri udveksling af tjenesteydelser, kan en ophavsmand, hvad enten han handler direkte eller gennem sin forlægger, frit vælge det sted — i enhver af medlemsstaterne — hvor han bringer sit værk i omsætning. Han kan træffe dette valg ud fra sine egne interesser, hvori indgår ikke blot niveauet for det vederlag, som er sikret i den pågældende medlemsstat, men også andre faktorer, som f.eks. mulighederne for salg af hans værk og forhandlingsfaciliteterne, som i øvrigt er forøget på grund af de frie varebevægelser inden for Fællesskabet. Under disse omstændigheder kan det ikke tillades, at et ophavsretsselskab ved indførsel til en anden medlemsstat kræver betaling af et supplerende beløb i forhold til de forskellige afgifter, der eksisterer i de forskellige medlemsstater.

26 Under disse omstændigheder kan de forskelle, som består i mangel af harmonisering af de nationale bestemmelser om kommerciel udnyttelse af ophavsrettigheder, ikke gøres til hindringer for de frie varebevægelser inden for fællesmarkedet.

27 Følgelig må det af Bundesgerichthof forelagte spørgsmål besvares med, at traktatens artikler 30 og 36 skal fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af nationale retsforskrifter, hvorefter et ophavsretsselskab — som er beføjet til at gøre de ophavsrettigheder gældende, som tilhører komponister af musikværker, der i en anden medlemsstat er indspillet på grammofonplader eller andre lydbærere — kan påberåbe sig disse rettigheder for ved forhandling af disse lydbærere på det nationale marked — såfremt de i denne anden medlemsstat er bragt i fri omsætning af indehaverne af ophavsrettighederne eller med disses samtykke — at kræve betaling af en afgift svarende til de licensafgifter, der sædvanligvis opkræves for forhandling på det nationale marked, med fradrag af de lavere licensafgifter, der er betalt i den medlemsstat, hvor varerne er fremstillet.

## Sagens omkostninger

De udgifter, der er afholdt af regeringen for kongeriget Belgien, regeringen for Den italienske Republik, regeringen for Den franske Republik og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

## DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Bundesgerichtshof ved to kendelser af 19. december 1979, for ret:

**Traktatens artikler 30 og 36 skal fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af nationale retsforskrifter, hvorefter et ophavsretsselskab — som er beføjet til at gøre de ophavsrettigheder gældende, som tilhører komponister af musikværker, der i en anden medlemsstat er indspillet på grammofonplader eller andre lydbærere — kan påberåbe sig disse rettigheder for ved forhandling af disse lydbærere på det nationale marked — såfremt de i denne anden medlemsstat er bragt i fri omsætning af indeha-**

**verne af ophavsrettighederne eller med disses samtykke — at kræve betaling af en afgift svarende til de licensafgifter, der sædvanligvis opkræves for forhandling på det nationale marked, med fradrag af de lavere licensafgifter, der er betalt i den medlemsstat, hvor varerne er fremstillet.**

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart

Koopmans O'Keeffe Bosco Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. januar 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Præsident

## FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER FREMSAT DEN 11. NOVEMBER 1980 [1]

*Høje Domstol.*

Disse to sager er blevet forelagt Domstolen i form af anmodninger om præjudiciel afgørelse fra Bundesgerichtshof. I begge sager er indstævnte for denne ret GEMA eller for at give det dets fulde navn, Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte. I sag 55/80 er appellanten firmaet Musik-Vertrieb membran GmbH, som driver forretning i Hamburg som importør og forhandler af lydbærere. I sag 57/80 er appellanten firmaet K-tel International GmbH, som driver en lignende forretning i Frankfurt am Main. Det spørgsmål, som der er tvist om mellem GEMA og appellanterne, er i det væsentlige, om sidstnævnte har pligt til at foretage betalinger til GEMA for ophavsrettigheder til musikværker, som er reproduceret på lydbæ-

1 — Oversat fra engelsk.